

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete“.

FELELŐS SZERKESZTŐ
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre 5 K — fill. Negyed évre 1 K 25 f.
Fél évre 2 K 50 fill. Egy szám ára 6 fill.

TÁRSSZERKESZTŐK
PAÁL GUSZTÁV,
ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.
S. SZABÓ JÓZSEF,
ref. koll. vallástanár Debrecen.

A Bethánia nagy ügye 1909-ben. Segítsünk.

A „Filadelfia“ első magyar diakonissza szövetség megvette Budapesten a német református egyháztól a „Bethesda“ kórházat. 1909-ben 70 000 korona vételért és 30.000 korona beruházási költséget kell hogy kifizessen. A „Bethánia“ egyesület a „Filadelfia“-val testvér: nagy ügye neki is 1909-ben a 100.000 korona összeimádkozása és összegyűjtése.

A diakonisszák Jézus és emberek iránti szeretetből, minden külön fizetés nélkül, amíg Isten családi életbe hívja: ápolnak betegeket kórházban, magánházakban. Nem csak ápolják a betegeket, hanem például, ahol beteg a család-anya, helyette megfőzik az ebédet és végzik a család-anyakai teendőket. A tanítónői képzettségű diakonisszák tanítanak iskolákban. Falún is például nagy munkaidőben a munkába járó anyák gyermekeit gondozzák. Sok munkás család gyermekeit összegyűjtik s a nagyok ügyelnek a diakonissza lelkiismeretes felügyelete alatt a kisebbekre. 100—200 anya elmehet munkába, ellenben pedig nem mehetett volna, mert nem bízhatta volna egészen gyermekre a gyermekeket, amint a diakonissza felügyelete alatt nyugodtan teheték. A diakonissza a prédikáció fogatosítója. S ha

szükség, imádkozik és vigasztal Isten igéjével, segít is.

A „Filadelfia“-ban 25 diakonissza van. — Működnek gyülekezetben, árvaházban. Isten arra is segítette, hogy vett magának házat, ahová mint haza mehetnek a diakonisszák, ha elgyengülnek, vagy a hová hívhatják szüleiket is, ha azok elerőtlenednek. Isten adott nekik már iskolát is. Legtöbbször a Bethesda kórházban működnek. Szép, csendes, fás helyen. A budapesti német református egyház e kórházat nem tudta fentartani tovább Eladásra szánta, mint annyi református kórházat ezelőtt. A budapesti magyar református egyház nem merte megvenni, mert a konvent nem adott segítséget. A tulajdonos felajánlotta a Filadelfiának. A Filadelfia nagy hálával vette, hogy Isten neki adta a Bethesdát. Tudja, hogy Isten az igazi hitből fakadó imádságot meghallgatja, az övéit segíti. A Filadelfia megvette e református kórházat, hogy a reformátusok ezt is ne veszítsék el; úgy is kevés van már a sokból. Imádkozik, rendelje ki Isten a 100.000 koronát az igaz ügyre. Összeadják filéereiket a Filadelfia és Bethánia tagjai és kérik Istent, hogy indítson erre való adakozásra minden Filadelfia és Bethánia barátokat. Akinek kevés van, adjon keveset, akinek sok, sokat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely, —
Szentgyörgy-utca 9. szám.
— ref. lelkészi lakás. —

A kevés is fontos, a sok is. Csodálatosan segítette a házvételben, az iskola megnyitásában Isten a Filadelfiát: reméli, hogy ebben is segíti.

Magyarországon, Erdélyben, a marosvásárhelyi 1908. szept. 9. 10-iki Bethánia konferencia után Marosvásárhelyt és vidékén is sok jó barátja van a Bethániának és Filadelfiának. Sokan belátták, hogy a református vallás, mely a tiszta keresztyénség régi őserői, melyek isteni erők, a bibliából életre keltek a Bethania tagjaiban. A Bethania azt a kedves református és keresztyén (ami egy) egyházat állította a reformátusok elé, amelyet sok ideig csak a bibliából vagy történelemből szerettek, de nem találtak. Isten, a Jézus Krisztus, a Szent Lélek minden közvetítés nélküli munkáját látták itt: boldogságot, tisztaságot, menyországot a földön és az égben. Az igazi (az igazi, eredeti keresztyénséghez visszaalakított) református egyházat szerető embereket kérjük, segítsenek ez igazi református, keresztyén munkába a Bethesdá a megvételeiben.

A kórház, betegápolás, nem lehet Jézustól elválasztva. Ahol Jézus él a szivekben, munkál: ott önkénytelen rálépnek erre a munkamezőre. Az, hogy a Filadelfia és Bethania hozzáfogott e munkához: diakonissza szövetséget alakított; kórházat vett: új bizonyíték arra, hogy a Bethania valódi **régi református egyház** s egyszermint **Jézus munkál benne**.

A **német** református egyháztól vette a Filadelfia a Bethesdát, Eddig baj volt a diakonissza szövetséggel; a Bethesdában a magyarság maradt. Mert a régi magyar református egyház jellemző vonása, a magyarság is önkénytelenül kitűnt. Nem csoda, ha ezt a német református egyház nehezményezte s csak éppen a diakonisszák pótolhatatlan, önfeláldozó, tiszta, mindennél becsesebb jézusi betegápolásáért tűrte. Most a magyarsága is szabad, sőt javára íródik.

Isten nagyon kegyelmesen intézte ez ügyet. Adott a Filadelfiának teljesen diakonissza intézet vezetésére termett lelkészt. Adott a lelkésznek ép oly teljesen a diakonisszák közzé való feleséget. A berni óriási diakonissza kórház volt igazgatójának leányát. E lelkészi család léte a diakonisszák között tartja ébren a családi élet kedvességét s nem engedi azt elhalni a diakonisszákban, ha Isten arra szólítaná őket: hozzá-

jok illendő házastársat rendelne. Van 25 hívő Jézust és embereket szerető diakonissza. Van diakonissza otthon. Diakonissza uépi-kola. Van kórház, a Bethesda. Vidám, hívő diakonisszák jönnek mennek e kórház folyosóin. Az egész kórház mintegy templom. Termeibe teljes odaadással szolgálatkészséggel gondozzák a betegeket: mint Jézus. Veleik imádkoznak, olvassák Isten igéjét, mondják a betegeknek, minden mennyországot juttatja eszetekbe. Kitűnő orvosok. A példa legjobb: Egy fiatal beteggel beszélgettem a napokban, aki **járt a Bethesdában, csak azért búsult, hogy most nincs a Bethesdában**. Ez egyesület mellett áll a Bethania, minden erejével segítve neki s csak a jó barátok, akik belátták kicsiségét, de igazi voltát s bár nem lettek szorosán véve tagjai sem a Filadelfiának sem a Bethániának, de jótékonyagra szánt filléreiket ideadták.

Ez igazi református keresztyén kórház a reformátusok disze. Minden református ember támogatására méltó. Hisz még megpihenhet ott akármelyikünk, mikor az nem egy idegen kórház lenne nekünk, hanem édes otthon. Az ország szívében Budapesten méltó, hogy ily hivatása magaslatán álló református keresztyén kórház legyen, melylyel nem vall szégyent egy református ember sem, sőt dicsőségére szolgál. Sokan kapnának onnan kedvet hasonló munka kezdesére és folytatására, ami a református egyház isteni hivatása teljesítését, megerősítését jelentené.

De hogy egy helyt legalább kicsinyben meg legyen: ez életkérdés. Nem is csak református érdek ez. A Filadelfia Jézusnak szolgál. E keresztyén református kórház Istennek szolgál. Minden más felekezeti ember támogatására is méltó: aki ide ad Istennek ad.

Közelebb mégis azokhoz fordulunk, akik már ismerik valamennyire vagy a Filadelfiát vagy a Bethaniát. Például Marosvásárhely és vidéke reformátusaihoz, akik 1908. szeptember 9–10 napjain Marosvásárhelyt a kis templomban a Bethania konferenciáján voltak. Örömmel tudjuk, hogy sokan belátták ott: hogy a Bethania munkája igazi református és igazi iateni munka. Ilyen munka érdemes támogatásra. Nem egyháziaskodás ez. hanem az emberek boldo-

gítása, megszentelődése: Isten országa terjesztése. Kérjük ezen igaz reformátusokat, hogy most a mi igaz református és keresztyén munkánkba segítsenek. Eddig is a tagok adományain kívül igaz ügyünk jó barátai segítettek. E nagy összeg 100.000 korona összegyűjtésében szükségünk van újabb jó barátaink segítségére is. Ha igaznak látják ügyünket ne *resteljenek el* jótékonyaságra szánt filléreikből a Bethesda vételére is küldeni *amennyit csak lehet*: ilyen címre: *dr. Szabó Aladár* ref. lelkész. *Budapest, IX. ker. Kálvintér 7. szám, vagy a Vasárnap szerkesztőségébe.*

Magyari Árpád.

A nyomor.

Utca sarkon egy vak gyermek
Remegő kacsókkal
Ölelgeti testvérkéjét
S melengeti csókkal.

Ki-kinyújtja kezecskéjét:
„Amizsnát kérlek!” . . .
— És az arra járó-kelők
Dobnak is szegénynek. —

Összegyűjti filléreit
Rongyos ruhájába
S öszébb vonja foszlányait
Dideregve, . . . fázva.

Este lett már. Indulnának,
Ha tudnának menni . . .
— Szegény, árva teremtések,
Fogtok-e s mit enni!?!

A nagyobbik, kis vak öccsét
Elvezeti lassan
Városvégi kis kunyhóba,
Hol ők s anyjuk laknak.

* * *

Szalma ágyon — nem is ágy az,
Földre vetett szalma, —
Ottan fekszik édes anyjuk
Tán meg is van halva! . . .

Ébresztgetik a kis árvák:
„Édes anyánk! Kelj fel!
Megvendéglünk friss kenyérrel
S most koldulta tejjel.”

Igaz, fagyos, . . . tűz is kéne.
De ha már fánk nincsen:

Most már csak felmelengetjük,
Holnap tán ad Isten.

Kelj fel, ébredj jó anyácskánk!
. . . Jaj Istenkém . . . álmos,
Csak nem akar felébredni,
Mit csináljunk már most?

Sirni kezd'nek a kis árvák,
Dideregnek, fáznak
S odarogynak szalmájára
Az édes anyának.

Abból a kis tej s kenyérből
Egyikük sem enne;
Mit adnának jó anyjuknak,
Hogyha felébredne!?! —

Sírásukban észrevétlen'
Elnyomja mély álom;
Itt nem fognak fölébredni,
Csak a másvilágon.

Szabó Géza.

Sok bajunk van. Ezt érzi is, meg is állapítja mindenki. Keresi a panaceát is a kuruzslók szereitől, útszéli füveitől el a hivatásos orvosok gyógyszeréig. De úgy tesz, a mi egyházunk is, mint a hogyan legnagyobbbrészt az orvosi tudomány, hogy mindig csak egyes symptomákat vesz észre és ezek szerint kezel, ahelyett, hogy az egész élő organismust figyelné meg s praeventív tanácsaival és általános közegészségügyi rendelkezéseivel az egységes szervezetet erősítené, edzené és tenné ellenállóvá a környezettel szemben.

Egyházunk még mindig azt hiszi, hogy tökéletesen megfelel hivatásának, ha szinte lázas izgatottsággal figyel minden, a legkisebb telekezetközi sérelemre és azután protestál, jogorvoslatot követel; holott sérelemnek se eshetnének, ha már a nemzet életébe, köztudatába, jellemébe belevittük volna, annyi évszázad óta erőteljes munkával, szilárd meggyőződéssel a protestantizmusnak nemcsak folyton tiltakozó, de pozitív építő szellemét, nagy evangéliumi, örök igazságait, jellemképző erőit és nemzeteket, népeket fenntartó felséges szavait.

(Ft. és mélt. Kenessey Béla püskök urnak 1908. évi nov. 7-én tartott püspöki jelentéséből).

KRÓNKA.

Hiradások az Őrtoronnyból.

Emléket a magyar Kálvinizmusnak Debrecenben.
Küldöttség a püspöknél.

Kálvin követői Kálvin születésének négyszázados évfordulóját az egész világon megünneplik az 1900. év folyamán. Genf lesz a nemzetközi ünneplés színhelye; az ott leleplezendő emlékmű költségeihez a magyar reformátusok is hozzájárultak és az emlékmű két mellékalakja a magyar kálvinizmus küzdelmes sorát fogja szimbolizálni.

Természetes, hogy a magyar reformátusok itthon is megemlékeznek a négyszázados évfordulóról, éppen ezért csak helyeselhetjük azt a társadalmi mozgalmat, mely a tiszántuli egyházkerületben megindult s amely-

nek folytatása kell jöjjön országszerte minden egyházkerületben, melynek eredményeképp. máj. hó 24-én, vasárnap délelőtt 11 órakor egy küldöttség jelent meg Eröss Lajos püspöknél, kérvén őt, hogy álljon annak a mozgalomnak az élére, melynek célja, hogy a magyar kálvinizmusnak Debrecenben látható emléket emeljenek.

A küldöttséget Domahidy Elemér nyug. főispán vezette. Ott voltak: Vecsey Imre főjegyző, Simonffy Imre kir. tanácsos, a debreceni ref. egyház főgondnoka, Zádor Lajos, Jászi Viktor, dr. Eröss József, Orosz István, Karai Sándor, dr. Barcsa János tanácsok, Kovács László, a Mezőgazdasági bank főkönyve-ője, Kovács Mihály, Losonczy János stb.

Domahidy Elemér szépen átgondolt szavakkal fejtette ki, hogy a debreceni társadalom Kálvin születésének négyszázados évfordulóját meg akarja ragadni arra, hogy Debrecenben, amelyre a magyar kálvinizmus rányomta a maga bélyegét s amely a tiszántuli reformátusoknak központja: a magyar kálvinizmusnak látható emléket emeljen. Ezen eszme iránt való érdeklődését Debrecen város, a debreceni ref. egyház, a főiskolai tanári kar, és maga a társadalom, a küldöttségben megjelent tagjai által kifejezésre juttatta. Kéri a püspököt, hogy álljon a mozgalom élére és hatalmas energiájával a cél megvalósítását segítse elő.

Eröss Lajos püspök válaszában az eszmét helyesnek találta. Bár kifejezte, hogy a legszerencsétlenebb állapotnak azt tartja, mikor a társadalom felekezetekre széttagolódik s az emlékműveknek nem barátja, de a jelen nehéz napokban, amikor mindenfelől ostromolják a magyar kálvinizmust, szükségesnek tartja a kálvinista öntudat emelését, ezért az emlékmű eszméjét helyesli, de úgy tartja megvalósítandónak, hogy ne csak a Debrecenben lévő különböző tiszántulak, hanem az egész tiszántuli ref. egyházkerület, sőt az összes magyarországi reformátusok buzgólkodjanak annak megvalósításán. A nagy tetszéssel fogadott válasz után rögtönzött értekezlet megállapodásaképpen az előkészítő bizottság tagjaiul felkértek Domahidy Elemér elnöklete alatt: Vecsey Imre, Jászi Viktor, dr. Barcsa János és Kovács László.

Tisza és a Ne temere. Az evangélikus és református egyház közös ügyeinek megbeszélésére kiküldött harmincké tagu bizottság csütörtökön báró Bánffy Dezső elnöklésével ülést tartott, melyen gróf Tisza István, Zsiinszky Mihály és Szentiványi Árpád is résztvettek. Dr. Sztéhlo Kornél javaslatokat terjesztett elé az egyre elhatalmasodó klerikalizmus ellen való védekezésről. Gróf Tisza István ezzel szemben arra utalt, hogy a klerikális veszedelmet nagyon tulozzák; a Ne temere-ügy tudomása szerint békésen rendeződött. Rossz szolgálatot tesz tehát az, aki folyton a vészharangot huzza. Tisza szavainak hatása alatt Sztéhlo indítványát elvetették. Ime, a tulságos protestáns jóhiszeműség.

A sötét napokra.

Angolból: Könyv Kálmán bágyi ref. pap.

De hogyan vehetjük be a világosságot saját életünkbe? Csak úgy, ha ki árjuk szívünket Krisztus szeretetének. Igen sokan valának ama régi időkben, kik látták Jézust, kik gyakran találkoztak Vele, kik hallották csodás igéit, kik szemlélték szeretetreméltó életét, kik tanui voltak türelmének, nagylelkűségének, nyájas szívességének, önzetlen szolgálatának, de sohase lettek világosság fiaivá. Életük érzéketlen, hideg és sötét maradt, mintha sohasem látták volna Őt. Másrészt, valának egy kevesen, kik jártak a Krisztus világosságában és átalakulván lettek a világosságnak fénylő, ságárgzó fiaivá.

Mi volt oka a Jézus befolyásában való emelkedésnek a különböző életekre? Nyilvánvaló ez az előtt, ki érti a szellemi hatás törvényét. Az emberek általában látták Krisztust, hallották igéit, nézték szeretetreméltó életét, jártak befolyása alatt, de szívüket zárva tartották Vele szemben. Krisztusnak élete áramlott körülük, de nem talált bemenetet hozzájuk. Krisztus barátai pedig hittek Benne, szerették Őt, felnyitották lelküket Előtte, benső közösségbe jöttek Vele, elfogadták igéit, engedték lelkét szívükbe ömleni. Az isteni élet, mely áramlott körülük, betöltötte őket.

Mindig ugyanez a különbség azok közt, kik Krisztus befolyása alatt élnek. Nem mindenkinek veszik lelkükbe az áldást. A keresztyénség igazságát ezek ismerik, kik nem fogadták be annak szellemét. Csak azok, kik magát a Krisztust fogadják be, lesznek keresztyénekké, Krisztus embereivé, a világosság gyermekeivé és fénylenek maguk is ugyanazon világosságtól.

Ez az, mint Urunk nekünk akar mondani, midőn így szól: „Ti vagytok e világ világosságai.“ Az Ő életének tüzenél világosodunk meg. Aztán mint Ő vala, úgy vagyunk mi is e világon. A mi életünk is világít. A mi kicsiny méretünk szerint mi is mintegy Krisztusokká leszünk másokra nézve. Vagyunk vigasztalói a szomorkodók szomorúságának, sugalmazói a kétségbeesetteknek a reménységnek és a gyöngékben az erőnek. Nincs más titka a vigasztalás művészetének. Semmi haszna nincs az Iás versei fölött való beszéditeknék azokkal szemben, akik sötétségben, vagy nyugtalanságban vannak, ha csak ez minden, a mit tesznek. Néktek kell világosságot hordoznotok magatokban. A szomorkodóknak halaniok kell szavaikban a szívnek verését. A Krisztus életének kell áramlania ajkaitokon át és ragyognia arcotokban. Addig járj a világosságban, míg világosság gyermekévé leszel és aztán kimehetsz, hogy mint Krisztus fényt szórj a világban.

Ha világosság gyermekei vagyunk, semmi sötétség

tétség sem győzedelmeskedhetik fölöttünk. Az é . . . oltja ki a lámpákat, melyek utcáinkon és házaikban ragyognak; csak annál fényesebbeknek tetszenek, minél inkább mélyül a sötétség. Így ha világosság gyermekei vagyunk, a ránk zuduló bánat sötétsége nem fog leverni minket. Nem lesz sötét lelkünkben, bármilyen mély legyen a külső sötétség. A három napos egyptomi sötétség idejében Isten népének volt világossága házaiban. Így van ez a keresztyén otthonban is a legfájdalmasabb és leghirtelen b) bánat idején. Ez a vigasztitka. Teljesedjétek be Krisztussal. Nyissátok meg szíveteket szeretetének, lelkének, békességének, örömeinek, életének. Addig lakoztatok a Krisztusban, míg Krisztus lakozik tibennetek, míg beteljesedtek Istennek minden teljességével. Aztán nem kell félnetek semmi bánattól mert a vigasztalás bennetek van. Semminemű sötétség sem homályosíthatja el azt lelketekben, mert Krisztusnak világossága ragyog ott.

Aztán saját bánatodban másoknak léssz vigasztalója. Jezus legsötétebb óráiban e feledte önmagát és igyekezett másokat vigasztalni. Elárultatásának éjjelén, midőn az árnyak mélyülőben voltak körülé, tanítványatt a felső házba vitte és őket mély, keserű bánatukban a vigasztalásnak amaz igen drága szavaival vigasztalta, melyeket valaha csak földi megszomorodottak hallottak.

Hadd menjenek ki azok, kik maguk is vigasztalódás után kiáltanak, a szomorú világba és ne feledjék el saját fájdalmukat, míg más gyászosokat igyekeznek fel-emelni. Hadd szólják ők is ismét azokat az igéket, melyeket Jézus szólott azoknak az ő sötét órájukban. Hadd menjen az anya, kinek bölcsője és keble üress, abba az otthonba, ahol gyászfátyol függ az ajtón; ölelje át azt az anyát, ki keserű bánatban ül ott és mondja meg neki, hogy ő érti szívének tájdalemát és aztán súgja neki az Isten szeretetének vigasztalását. Másokat próbálva vigasztalni, a szomorkodó vigasztalódást talál a maga számára.

Nincs ehhez hasonló más titka a vigasztalásnak. Járjatok világosságban, míg világosságtok van és világosság gyermekeivé lesztek. Aztán semmi sötétség nem lephet meg titeket, sem ki nem olthatja a világosságot, mely tibennetek fénylik. Aztán lesztek e

világ világosságai, hogy megvilágosítsatok másokat bánatukban. Egy költő így írt egy nagy szónokról:

Hol ő járt
Isteni
Szeretet virágozott;
Alak s szín
Kedvesb lön
S örök fényben játszott.

Vége.

A központi Kálvin Szövetségek viszonya a központi Szövetséghez és hatásköre.

f) A gyülekezeti diakónia megteremtése végett a diakonissa pályára alkalmas nőket kiszemelve, azokat a „Filadelfia Diakonissa Egylet“ (Budapest, VI., Herminaut 39.) s a Lorántffy Zsuzsanna egyletnek, (Budapest, X., Csálád-u.) közvetlenül ajánlani igyekszik s viszont ezen egyletek támogatása mellett képzett diakonissák kiküldése s a diakonissa ügy fejlesztése végett közvetlenül lép érintkezésbe. (4. §. e. p.) Igen alkalmas eszköz lehet városokban a Németországi Hospitizok példájára a fenti cseléd, munkásotthonok mellett saját kezelnében s a lelkész vagy tanító felügyelete és vezetése alatt álló szálló felállítását, amelynek jövedelmei fedezhetik a fenti (e. pontban említett) otthon, olvasó és könyvtár költségeit s a mely szállóban lehet ezen helyiségeket és a gyülekezetet is berendezni.

g) Az uzsora, az e adósodás veszélyei kikerülése végett hitel- és fogyasztási szövetkezet, esetleg

más szövetkezetek, mint pl. a föld és legelőbérő, termény beszerző és értékesítő, gabonarakta, tejszövetkezet stb. létesítése iránt kezdeményezőleg lép fel. Ilyenek létesítése fontos eszköz lehet az egyháztársadalmi bajok leküzdésére. Az Országos Központi Hitelszövetkezet (Budapest, VIII., Baross-u. 13.) és a Hangya, (Budapest IX., Közraktári ut 34.) e tekintetben közvetlenül adnak felvilágosítást, utmutatást. (4. §. e. p.)

h) A gazdálkodás eredményesebbé tétele a gazdálkodó hívek ismereteinek bővítése végett a „Magyar Gazdászövetség“ (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 40.) a háziipar megteremtése és fejlesztése végett

(kosár, gyékényfonás, seprőkészítés, csipkeverés, himzés, selyemtenyészés, szőnyegkészítés stb.) a Háziipari Szövetség Budapest, II., Margit rakpart 7.) és a Tulipán Szövetség—Magyar Védőegyesülettel (Budapest, VIII., József-körút 8.) lép érintkezésbe s ezek utmutatásai nyomán gazdaszövetség és háziipar megteremtésére törekszik, tanfolyamok rendezése iránt nevezett intézményeket felkéri — s általában a hivek megélhetésének előmozdítására szükséges eszközökről gondoskodik. (4. §. e. p.)

i) A nemzetközi szociáldemokrácia elleni védekezés is a községi szövetség feladatai közé tartozik, s evégett felolvasások, előadások, szeretet-vendégségek, néphangversenyek rendezése által igyekszik a munkásokat vallásos és hazafias irányban felvilágosítani, a szövetségbe őket bevonni, olvasó és népkönyvtár teremtése, s az „Uránia Egylet”-től kölcsönkérendő vetített képes előadások rendezésével őket művelni és erkölcsüket, durvaságaikat szelidíteni, erkölcsrontó szorakozásoktól, alkoholizmustól, korcsmáktól stb. elvonni, őket eképpen óvni. Jogi védelmükről néphivatal létesítése által gondoskodik (felvilágosítást nyújt a „Jogvédő egyesület” Budapest, IV. Városház-utca). A munkásokat tömörítve, őket vallásos és hazafias irányba szervezni, vezetni és támogatni igyekszik.

k) A kivándorolni készülő hitsorsosokat visszatartani, őket itthonmaradásra bírni törekszik, a lebeszélés nem sikerülte esetén őket utbaigazítja s a kivándorlók nevét, foglalkozását, kivándorlásuk okát, céljait és helyét a központi választmányal sürgősen közli.

7. A községi Kálvin Szövetség választmánya működéséről félévenként jelentést tesz a választmányának. Ha kerületi szövetségbe lépett be, úgy negyedévenként tartandó kerületi üléseken a községi szövetség elnöke tesz jelentést. (17. §. utolsó bekezdés.)

8. A községi szövetség tagjai tagsági díjaikat a központi pénztárba fizetik. Ennek ellenében a központ részelteti a tagokat a megállapítandó tagilletményekben (évkönyv, szövetségi lap, szövetségi kiadványok). A szövetség helyi szükségleteiről a községi szövetség maga gondoskodik tagjaikra kivetett pótdíjakkal, szegényebb helyeken a központ a befolyt jövedelmekből ezen szükségletek fedezésére segítséget nyújthat.

Vége.

Isten ígéje.

Hogy menjek én Jézushoz?

„Hogy menjek én a Jézushoz, hogy térjek én Istenhez? hiszen az én számomra nincs már kegyelem, én nagyon gonosz voltam, visszaéltem a leg-

nagyobb javakkal, keresztyén voltom javaival ellene voltam legjobb gondolataimnak, meggyőződésemmel. Hálátlan voltam Isten iránt, kikeltem ő ellene, gonoszságokat tettem, melyek mindeneket megemésztenek, nem lehet már az én számomra bocsánat.” Hallgass ide csak, te büneid miatt kétségeskedő testvérem, az Isten ezt mondja neked: „Ha a ti büneitek olyanok volnának, mint a veres festék: fejérek léznek mint a hó, ha pirosak léznek, mint a piros festék, olyanok léznek, mint a fehér gypju. „mert nem gyönyörködöm a halálra valóknak halálában, térietek meg azért és éljetelek!” Miért halnál meg hát te is, térj ki a bűnnek útjáról, jöjj Jézushoz, jer az ő házába, imádkozzál ép azért, mert igen rossz vagy. Ő megtisztít tégedet is minden bűneidből. Jól megértsd, Ő hatalmas mindvégig megtartani. Ő azért jött e világra, hogy a bűnösöket megtartsa, mondja az apostol, ki magát a legnagyobb bűnösnek tartja. Megtart, idvevit ő tégedet is, ha a legnagyobb bűnösöket, gonosztevéket is idvezíti, ha hozzá térnek, magukat mindig igazán bűnösöknek tartva. Ha Pétert, a ki őt megtagadta, a gonosztevéket a kereszten, ezreket, kik „feszítsd meg” kiáltottak reá és ha az ő népét üldöző Pált idvezíti, akkor idvezít Jézus tégedet is, csak legyen a bűn miatt való félelmed és megtérésed, vallásosságod, állandó igaz, kételkedés nélkül való. Akármilyen is legyen bűnöd, ha elakarod egészen hagyni, akkor nem eshetsz kétségbe, mert akik szívevel megtérnek, bocsánatot, irgalmaságot nyernek. Jézus nem veti el az olyat, aki ő hozzá megy. Ha mi bizonyosak lehetünk afelől, hogy ha igazán megbánjuk és elhagyjuk bűnünket, akkor mint Isten házában tagjai, mint Isten gyermekei Jézus végtelen érdemeiből bocsánatot nyerünk: úgy nem tarthat minket vissza semmiféle bűn a megtéréstől.

Erre tán azt mondod, hogy te már kiestél Isten kegyelméből, Isten gyermekei közül. Nézd csak egy jó, vallásos nőnél volt látogatóba egy másik, bűntől terhelt nő, amint ez kifejezte bűnbánatát, amaz vigasztalta a Krisztus kegyelmével, mire ez azt mondta: *ez mind igaz, de az én számomra nincs már kegyelem, én már elvesztem.* „Nagyon örülök — ugymond — erre a vallásos nő”, hogy ily elveszett bűnösnek tartja magát, mert Jézus azok megváltására jött, akik ily érdemtelenségek, büneik miatt elveszetteknek vallják magukat, csak most már maradjon meg ezen töredelmességében és áhitozzék a Szabadító, a Jézus után szüntelen, higgyen neki és ő megtisztítja, megszabadítja, idvezíti hitében. Ezen szavak megnyugosztalták a töredelmes szívet, ettől kezdve hitt a Jézusban, kibén nemsokára megnyugodott, megboldogult.

Te, ki büneid miatt kétségben vagy, bűnbocsánatot, idvességed felől vigasztalódjál, bátorodj fel. Jézushoz térj, büneiden igazán bánkódva, mert Ő a bűneink felett igazán bánkódókat meg akarja vigasztalni, meg akarja tartani és így téged is megtart,

idvezit csak gyere Ő hozzá! Olvasd el: Ézsaiás 1: 18; Ezékiel XVIII: 30–32; XXXIII: 10; XIX: 10; Ján. VI: 37; 1. Tim. 1: 15; Zsid. VII: 25; 1. Ján. 1: 7.

Kegyesség útja.

Bűnös gyermekek. Látunk sokszor egy egy nyolc-tíz éves játszó, nevető, daloló, ugrádozó fiút s nem hisszük el, hogy már mennyi bűne van Istennél feljegyezve és talán már hány köteléssel kötötte meg.

Egy évben 8700 óra van; ha ezt tizzet megszorozzuk s csak annyit veszünk fel, hogy egy gyermek minden órában egy bűnt követ el (valósággal azonban sokkal többet), akkor egy tíz éves fiu már 87,000 bűn terhét hordja magán.

Sok ember úgy él, mint az állat. Sokan úgy élnek, mint a fecskék, melyek egész nap a levegőben ide-oda répülnek és semmit sem tesznek, csak csicseregnek, néhány legyet fognak s nyomorúságos fészket hagynak hátra, — mások úgy élnek, mint a pávák, felfuvalkodnak és pompáznak.

III. Fülöp, Spanyolország egykori királya azt kérte halálos ágyán gyóntató atyjától, hogy nevében adja tudára nyí vánosan gyülekezetének, hogy a királyi méltóságból a halálban semmi, semmi sem marad meg, csak szenvedés és bánat.

Egy lelkész összetalálkozott egy pékmesterrel; beszédbe bocsájtkozván vele, kérdezte, hogy melyik egyházhoz tartozik? A pék azt felelte: „Egyszer dolgom volt egy lelkészszel, aki engem megcsalt; azóta haragszom a papokra és nem tartozom egyik egyházhoz sem; nem is járok a templomba”. „No látja”, mondá a lelkész, „a hogy ön járt a lelkészszel, éppen úgy jártam én egy pékkel. Bementem a pékhez, físs kenyeret kértem. A pék adott is kenyeret, de nem frisset, hanem szárazat és keményet. Ezóta nem hiszek a pékeknek.” „De kérem, tiszteletes úr, mondá a pék, de nem minden pék olyan ám!” „Lásza, felelé a lelkész, a lelkészek sem mind olyanok, mint az, amelyik megcsalta. Ha majd Isten egykor számon kéri, hogy miért idegenkedett a templomtól, akkor a gonosz lelkipásztorral nem mentheti ki magát.”

Egy híres hitetlen ember azt mondotta egykor: „Van e világon valami, ami elveszi minden örömmet”. „Mi lehet az?” kérdi barátja? „Attól félek”, volt a válasz, „hogy a biblia igazat mond. Már pedig, ha tudnám, hogy a halál örök álm, boldogságom tőké. létes lenne. De ime ez most aggaszt és gyötrődöm, mert ha igaza van a bibliának, örökre elvesztem.”

Egyháztársadalom.

Útmutató a szociális tevékenységre.

A szociális konferenciák tartásáról mult számunkban szólottunk, jelezvén, hogy ezek egészen helyesen

beilleszthetők egyházmegyei értekezletünk, egyháztársadalmi mozgalmaink keretébe.

Az alábbiakban pedig közlünk egy alapszabálytervezetet is azok számára, akik ily konferenciák létesítésével foglalkozni ókajtanak.

Szervezés. Az ily konferenciák alapszabályai lehetnek:

1. *A cél:* a szociális kérdések és feladatok ismeretének ápolása résztvevőkben. Távlabbi célja pedig, hogy a szociális ismeretek fontosabb ágaiban a részletkérdések tárgyalására előadókat képezzen s végre, hogy kezdeményezze és keresztülvigye a kívánatos szociális intézményeket.

2. Minden hónapban (előre megállapított napon) tartatik a gyűlés, melyen egy tag előadást tart valamely kérdéstről, a mi felett tanácskoznak.

3. A konferencia évente december hóban megválasztja elnökét és annak helyettesét. Elnök az, aki a legtöbb szavazatot kapja, az utánna következő az elnökhelyettes.

4. *Az elnök jogai és kötelességei:*

a) az összes tagokat minden üléshez legalább 8 nappal előbb meghívni s időt, helyet és napirendet megállapítani.

b) A gyűlést vezetni s a jegyzőkönyv vezetésével egy tagot megbízni.

c) A konferencia tulajdonát képező könyveket, aktákat, értékeket őrizetben tartani.

d) A pénztárt kezeli.

5. *A tagok kötelességei:*

a) A havi gyűléseken megjelenni, akadály esetén erről az elnököt előre értesíteni.

b) Évente legalább egy előadást tartani.

c) A megtartott előadást olvasható írásban az elnöknek átadni.

Tevékeny ég. A szociális konferenciáknak első sorban feladata: a gyakorlati kérdésekkel s az azok megoldására vezető eszközökkel foglalkozni, tekintettel a helyi körülményekre.

HIREK.

Olvassuk rendszeresen a Bibliát.

(Heti útmutató a Biblia-olvasáshoz.)

Missionáriusok.

1909. JANUÁR. 25. Hétfő. Az első misszionáriusok. Ap. esel. 8: 1–8.
26. Kedd. Egy leányka mint misszionáriusnő. II. Kir. 5: 1–5, 14.
27. Szerda. A nagy Segítő. II. Móz. 3: —10.
28. Csütörtök. Kiküldetés. Ézs. 6: 1–8.
29. Péntek. Dániel. Dán. 1: 8–17.
30. Szombat. Pál — az igazi hős. II. Kor. 10: 12–18; 11: 21–23.
31. Vasárnap. Misszionáriusok. Zsol. 96: 1–13.

Adakozol-e, imádkozol-e a misszionáriusokért?

Kész vagy-e menni, ha az Úr küld.

Beszélgj indiai misszionáriusok hűségéről, reméaységéről és kitartásáról.

A rossz példa. Ha a felnőttek nem vétkeznének annyit a gyermekek előtt s nem mutatnának semmi rossz példát, bizony sokkal szebb lenne az élet, tisztábbak az erkölcsök. Képünk egy szivarozó gyermeket mutat, aki az öreg embert utjában állítja meg egy kis „tüzért“ s az szó nélkül ad, pedig helyesebb lett volna egy kis intés, feddés, amely a gyermeket kioktassa a korai dohányzás káros voltáról. De így vagyunk egyebekkel is. Hány szülő iszákoskodik, vétkezik a gyermeke előtt, mutatja a rossz példát egyebekben is . . . És mégis zúgolódunk, hogy rossz a világ. Ügyeljenek tehát a nagyok és felnőttek, ne járjanak elől rossz példaadással . . .

Elégetett milliók. Ezideig a svájciak voltak a statisztikai kimutatás szerint a legszenvedélyesebb dohányzók, mert a kerekaszámban 32 millió frank áru dohányt fogyasztanak egy évben; ez azért is sokba kerül nekik, mert a dohány legnagyobb részét külföldről hozzátják be, saját termésük igen csekély.

De újabb időben az osztrákok felülmulják őket a költséges szenvedélyben. 1904-ben az osztrák államnak 154 millió korona bevétele volt az osztrák dohányfogyasztók révén. Különösen a szivarkák fogyasztása tesz ki óriási összeget. 1875-ben két szivarka esett egy férfire, ma 140. Az 1904-ik évben egy milliárd és 681 millió korona áru sport-szivarkát szittak el.

Hány gyermeket lehetne ennyi pénzből felnevelni, hány nyomorult emberen lehetne segíteni, ha csak egy-két szivarról vagy 4-5 szivarkáról mondanának le naponta a szenvedélyes dohányzók.

Gyászhir. Marosjárai Rosnyay Ferencz, nyugalmazott királyi ítélőtáblai bíró, ref. egyházkerületi igazgató tanácsos, egyházmegyei főgondnok és földbirtokos folyó hó 27-én este 9 órakor, életének 65-ik, házasságának 21-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Öszinte részvéttel adjuk e szomorú hirt s fáljaljuk derék, hű hitsorsosunk halálát.

Világ folyása.

A török parlament válasza. Akkor, amidőn az ifju törökök kitartó küzdelmének eredménye lett és a szultán megadta népének az alkotmányt, Just Gyula képviselőházi elnök a magyar képviselőház nevében üdvözölte a török parlamentet és a török alkotmány helyreállítását. Erre az üdvözlésre most Achmed Riza, a török képviselőház elnöke reszéről küldött üdvözlő irat, amellyel a magyar nemzetnek régi és állandó érzelmeit tanácsolta az ozmán alkotmány helyreállítása alkalmából, az ozmán képviselőház tagjai sorában a legnagyobb meglepetést szülte. Amidőn ezt a török parlament nevében megköszöni, a török képviselőháznak azt az óhaját fejezi ki, hogy a két nemzet közötti jó viszony továbbra is fennmaradjon! A török parlament köszönete, most az egyezmény létrejötte

után többet jelent egyszerű udvariasságnál, mert bizonyítja azt, hogy a török parlament s így a hivatalos Törökország a Boszniára vonatkozó egyezség létrejöttével elintéztnek tekinti azt a konfliktust, amely a bojkottban jutott kifejezésre. Ugyanezt a következtetést lehet levonni az ifju törökök lapjának a Surrajz Usümet nek cikkéből, mely a boszniai testvérekhez szólva kifejti, hogy Szerbia és Montenegrónak a Török-Oszipák-Magyar egyezségről szóló kritikái jogosulatlanok, mert a két ország belső ügyéhez egy harmadiknak hozzászólási joga nincs. Igaztalannak mondja ez a lap azt a vádat is, mintha Törökország eladta volna Boszniát és Hercegovinát, mert ez a két ország tényleg már Ausztria-Magyarországhoz tartozott és amit a fizetett kártalanítás összege mutat, csak az állami birtokokért kapott Törökország pénzbeli kárpótlást.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és szerető magyar és első sorban derék református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, amelyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen,

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 5 korona, félévre 2 korona 50 fill., negyedévre 1 korona 25 fillér. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Marosvásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést célszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni. Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elő. A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetéseket is elfogad.

Főmunkatársak:

- Bedőházi János orsz. képviselő Maros-Vásárhely
- Dávid Gyula ref. lelkész Élesd
- Dr. Dekáni Kálmán ref. tanár Maros-Vásárhely
- Dombay Lajos ref. lelkész-esperes Gyula, Békésmegye
- Dénes József ref. lelkész M.-Bölkény
- Dr. Gidófalvy István kir. közjegyző Kolozsvár
- Kenessey Ida Kolozsvár
- Király Béla ref. lelkész H.-Bodon
- Molnár Imre ref. lelkész Bardóc
- Szuhay Benedek ref. lelk. és egyh. m. főjegyző Sajókápolna
- Szentmiklossy József ref. lelkész Rákóczi falva
- Dr. Szász Károly árvaszéki bíró Maros-Vásárhely
- Ifj. Szűcs Károly Matócs, Szathmármegye
- Zih Sándorné Berettyó-Ujfalu
- Tárkányi György ref. vallás tanár Kolozsvár
- Trozner Lajos ref. koll. tanár Maros-Vásárhely
- S. Váradi Albert ref. theol. Kolozsvár
- Uray Sándor ref. felső leányisk. vallás tanár Debrecen